

Intentieverklaring “Actieplan Vaarrecreatie Waddenzee 2014-2018”

Op basis van de evaluatie van het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee (2007-2012) hebben de Waddenprovincies het initiatief genomen om samen met (vertegenwoordigers) van havengemeenten, het Ministerie van Economische Zaken (incl. Waddenunit), Rijkswaterstaat, natuurorganisaties (vertegenwoordigd in de Coalitie Wadden Natuurlijk) en recreatieorganisaties een gezamenlijk Actieplan Vaarrecreatie op te stellen.

Uit de evaluatie bleek dat een samenhangende ontwikkeling van natuur en vaarrecreatie op de Waddenzee structurele aandacht vraagt. De geleiding van recreanten op kwetsbare plekken op het Wad en ontwikkeling van de jachthavens kwamen nog onvoldoende uit de verf. Belangrijkste aanbeveling was om, in vervolg op het convenant, tot een plan te komen dat invulling geeft aan een geïntegreerde Wadden brede ketenaanpak van de vaarrecreatie op de Waddenzee. Zodat daarmee een verdere ontwikkeling van zowel de natuur als vaarrecreatie op de Waddenzee mogelijk wordt.

Dit actieplan heeft tot doel de basis voor een evenwichtige ontwikkeling van de natuur en de vaarrecreatie, gelegd met het convenant, verder te optimaliseren en te verankeren. En daarmee -mede- een verantwoorde wijze van ontwikkeling van de jachthavens aan de Waddenzee mogelijk te maken, passend bij de draagkracht van de Waddenzee. Tijdens vier werksessies is de afgelopen maanden onder begeleiding van een “Loodsteam” van adviseurs van Twynstra Gudde, Oranjewoud en Bureau Buiten gewerkt aan een gezamenlijk actieplan. De inhoudelijke uitgangspunten en wijze van uitvoering zijn tijdens een bestuurlijke sessie op 4 oktober 2013 in Den Oever aangescherpt en bevestigd.

In 2013 is door partijen brede overeenstemming bereikt over de volgende zaken:

- er is een gezamenlijke, ontwikkelingsgerichte aanpak nodig, aanvullend op reguliere plannen.
- partijen willen samen de schouders zetten onder de uitvoering, met interesse en begrip voor elkaars belang.
- De “systeemsprong” biedt, als onderliggende visie, de basis om van losse acties tot een samenhangende, programmatische aanpak van maatregelen te komen.
- uitgangspunt is een Wadden brede ketenaanpak van voorlichting, communicatie, geleiding en handhaving van de vaarrecreatie. Het accent ligt op het eerste deel van de keten (voorlichting en geleiding).
- adequate handhaving is essentieel als 'stok achter de deur' bij bewuste overtredingen.
- partijen willen gaandeweg ervaring opdoen door te leren uit pilots op kwetsbare “hotspot”-locaties op het Wad; die specifieke aandacht vragen om tot een goede balans van natuur en vaarrecreatie te komen.
- er komt een beperkte vorm van monitoring om Wadden breed de effecten van het Actieplan in beeld te brengen en daar waar nodig bij te sturen.
- partijen nemen zelf de verantwoordelijkheid voor het realiseren van hun initiatieven.
- er wordt vanuit de Waddenprovincies een programmamanager aangesteld die stuurt op de samenhang en voortgang van de uitvoering.
- periodiek bestuurlijk overleg vindt plaats in de “Beheerraad-plus”; waarin zowel vertegenwoordigers van zowel Rijk, Waddenprovincies, natuurorganisaties, havengemeenten als watersport- en recreatieve organisaties zullen deelnemen.
- de uitvoering en financiering van het actieplan zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen. Een ieder draagt naar vermogen bij in geld en/of menskracht.
- Als *voorbehoud* geldt dat met de ondertekening van deze intentieverklaring partijen slechts in stemmen met de reeds gedekte kosten.

- partijen gaan aanvullend samen op zoek naar aanvullende financiering voor de nog ongedekte kosten van dit actieplan, passend bij het doel van het actieplan. Hierover is een later stadium aanvullende besluitvorming vereist.
- Uitgangspunt is een kosteneffectieve aanpak, waarbij de koppeling wordt gelegd met lopende plannen en financiering.

Doel en status van de intentieverklaring

Deze intentieverklaring bevat de belangrijkste gemeenschappelijke uitgangspunten en afspraken over de uitvoering en bekostiging van het actieplan en vormt daarmee de basis voor de besluitvorming over dit actieplan. Partijen spreken met deze verklaring hun instemming uit over de inhoud van het actieplan. En ze spreken hun intentie uit om, vanuit hun eigen rollen, verantwoordelijkheden en taken, naar vermogen bij te dragen aan de uitvoering ervan. Het actieplan is als bijlage toegevoegd; evenals een indicatieve begroting en het functieprofiel van de programmamanager.

Gedeeld eigenaarschap

Het actieplan beschrijft de gezamenlijke aanpak van de betrokken overheden, natuur- en vaarorganisaties die moet bijdragen aan een verdere ontwikkeling van zowel natuur als vaarrecreatie op de Waddenzee. De deelnemende partijen erkennen de urgentie van een ontwikkelingsgerichte aanpak, aanvullend op de reguliere planvorming vanuit het (concept)beheerplan Natura 2000 Waddenzee, de Havenvisie “Verantwoord Varen op het Wad” (2010) en het Ontwikkelingsperspectief PKB Waddenzee.

De partijen zijn bereid daarbij voorbij hun eigen interessegebied te kijken, directe belangen te overstijgen, en met elkaar de samenwerking te zoeken om tot integrale plannen te komen met meerwaarde voor zowel de natuur als de ontwikkeling van de vaarrecreatie op de Waddenzee. Gezamenlijke basis is de “systeemsprong” die centraal staat in dit actieplan; als gedeelde visie en uitgangspunt voor de uitvoering van de acties die in dit plan zijn opgenomen.

Wadden brede ketenaanpak

Het actieplan gaat uit van een samenhangende ketenaanpak van voorlichtings-, educatie-, geleiding-, zonerings-, toezichts- en handhavingsmaatregelen. De maatregelen in dit actieplan zijn gericht op de gehele Waddenzee; en worden uitgevoerd vanaf zowel de Waddenkust (vaste wal), Waddeneilanden, Waddenzee breed, als op enkele kwetsbare hotspot-locaties op de Waddenzee (Wadplaten).

Uitgangspunt daarbij is dat zowel Waddenprovincies, Rijk, Gemeenten, havenmeesters en, natuur- en vaarorganisaties gezamenlijk als gastheren (m/v) optreden; door actief een verantwoorde omgang van de Waddenzee uit te dragen en de beleving van het gebied te stimuleren. Gastheren zijn zowel professionals zoals van de Waddenunit en van andere overheden; maar ook medewerkers en vrijwilligers van natuurorganisaties, havenmeesters en vertegenwoordigers van recreatievaart, bruine vloot en andere (commerciële) vaart. Streven daarbij is dat recreanten al zoveel mogelijk worden bereikt voordat zij de boot op stappen door actieve voorlichting vanuit havens en bezoekerscentra. Daarbij wordt de digitale informatievoorziening geoptimaliseerd en toegesneden op de verschillende doelgroepen recreanten, waarbij zoveel gebruik wordt gemaakt van bestaande informatiekanalen zoals waddenzee.nl, www.kanovaren.nl, de Vaarwegwijzer en de website van de Wadvaarders. De basis hiervoor wordt gevormd door (te actualiseren) Erecode voor vaarrecreanten “Wad ik heb je lief”. Ook zullen de kernwaarden van het UNESCO Waddenzee Werelderfgoed daarbij centraal staan.

Daarnaast worden er werkkaders voor het gastheerschap in zijn verschillende gedaanten ontwikkeld. En worden effectiviteit en haalbaarheid van verdere inzet van dynamische zoning verkend.

Het accent ligt daarbij op het begin van de keten: voorlichting, communicatie en geleiding van recreanten. De keten moet echter compleet zijn, wil een aanpak gericht op een verantwoorde omgang met het Wad effect hebben. Adequate handhaving is essentieel als “stok achter de deur” om sanctionerend te kunnen optreden bij overtredingen. Voor zowel het Actieplan als het beheerplan Natura 2000 Waddenzee geldt dat het op peil houden van de handhavingscapaciteit van de Waddenunit, maar ook van andere organisaties zoals Rijkswaterstaat, Nationale Politie – voorheen dienst Infrastructuur (van het KLPD), provincies en terreinbeheerders (via BOA’s), van groot belang is. De betrokken partijen zullen zich hier voor inspannen.

Rijkswaterstaat bewaakt in overleg met het ministerie van EZ en natuur- en watersportorganisaties als penvoerder van het Natura 2000 beheerplan Waddenzee, de samenhang van de ketenaanpak uit dit actieplan met het beheerplan.

Pilots kwetsbare hotspot-locaties

Op een aantal kwetsbare plekken op de Waddenzee langs de kust en oostelijke delen van de eilanden, de zogenaamde hotspot-locaties, bestaat spanning tussen natuur en vaarrecreatie. Deze locaties vragen, aanvullend op de Wadden brede acties, maatwerk om tot een goede balans van natuur en vaarrecreatie te komen. Voor deze hotspots wordt in eerste instantie een drietal pilots ontwikkeld; in samenhang met de Wadden brede maatregelen en havenplannen. Deze pilots worden gekozen op basis van hun leergehalte aan de hand van nader gestelde doelen en in combinatie met de mogelijkheden van monitoring. Doel is om door monitoring van de resultaten zo breed mogelijk inzicht te verwerven in de effectiviteit van de inzet van informatiemiddelen en verschillende vormen van gastheerschap. Het is de bedoeling ervaringen en lessen uit deze pilots in de toekomst breder uit te rollen en te benutten voor een verbeterd buitendijks natuur- en recreatiebeheer van de Waddenzee.

Tijdens het 1^e kwartaal van 2014 zal, aansluitend op het beheerplan Natura 2000 en het Programma van Eisen van Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen, een definitieve keuze worden gemaakt voor de locaties. De tijdens het totstandkomingsproces benoemde voorkeurslocaties voor de pilots (Razende Bol, Richel, Blauwe Balg, Engelsmanplaat, Simonszand worden hierbij meegenomen. Randvoorwaarde voor de invulling van de pilots is dat er geen aanzuigende werking op de vaarrecreatie ontstaat.

Dynamische zonerings

Dynamische zonerings van art. 20 gebieden kan bijdragen aan behoud en ontwikkeling van natuurwaarden en ruimte geven aan de vaarrecreatie zonder schade voor de natuur. Om de effectiviteit en haalbaarheid van verdere inzet in beeld te krijgen, zal voor een aantal hotspot-locaties een nadere verkenning van de effectiviteit en haalbaarheid van toepassing van dynamische zonerings (flexibele omgang gesloten gebieden) worden uitgevoerd. Daarbij zal worden aangesloten bij de resultaten van de Schetsschuit die vanuit het Pact van Rede voorjaar 2013 is georganiseerd.

De bestaande regelgeving voor omgang met deze gesloten gebieden (art 20 Natuurbeschermingswet) blijft het uitgangspunt. Ook zal de praktische uitvoerbaarheid (handhaafbaarheid) in het oog worden gehouden. Gekoppeld aan deze (nadere) verkenning zullen digitale hulpmiddelen (website, app. met vaarinformatie) worden ontwikkeld die bijdragen aan een verbeterde en geactualiseerde informatievoorziening over openstelling en sluiting van gebieden. De Waddenunit van EZ neemt, het initiatief voor de verdere verkenning; in samenspraak met de betrokken natuur- en vaarrecreatieorganisaties vanuit het Pact van Rede.

Ontwikkeling jachthavens

In dit actieplan worden actief verbindingen gelegd tussen de Wadden brede voorlichtings-, communicatie-, begeleidingsactiviteiten en de hotspot-pilots enerzijds en de beoogde ontwikkeling van de jachthavens anderzijds. Veelal gaat het om een (beperkte) uitbreiding van het aantal ligplaatsen en verduurzaming van de inrichting, vanuit zowel het oogpunt van veiligheid

als toeristische groei. Uitgangspunt is een integrale benadering, waarbij per cluster van havens en pilot wordt gezocht naar een passende balans tussen de Waddennatuur en de beoogde havenontwikkeling. Daarbij is het steven tot een concrete invulling te komen die zowel bijdraagt aan natuurbehoud- en ontwikkeling van de Waddenzee, als ook aan de versterking van de regionale economie door- en toeristische positionering van de havens.

Voor elke afzonderlijke jachthaven blijft een formele toetsing ("Passende Beoordeling") op grond van de Natuurbeschermingswet vereist, om eventuele negatieve effecten op de natuurontwikkeling van het Wad te voorkomen. Uitgangspunt daarbij is dat de partijen vroegtijdig in gesprek gaan over de beoogde planvorming; en de toetsing als formeel sluitstuk van dit proces beschouwen. Als uitgangspunt zal een zo ruim mogelijke toetsing worden gehanteerd; waarbij positieve en negatieve effecten breed tegen elkaar worden afgewogen. De partijen hebben met elkaar geconstateerd dat de maximering van het aantal ligplaatsen vanuit het PKB daarbij niet (meer) van toepassing is.

Voor de jachthavenplannen is nog een nadere uitwerking en concretisering vereist. De havenvisie "Verantwoord varen op het Wad" en het project "Kleine Jachthavens (Waddeneilanden en Noordpolderzijl) bieden daarvoor aanknopingspunten. Voor de havenplannen in Den Oever, Harlingen, Lauwersoog vinden momenteel al gesprekken plaats tussen gemeenten en natuurorganisaties. Het is de bedoeling de lessen en ervaringen die op deze locaties worden opgedaan ook breder uit te rollen en toe te passen voor de ontwikkeling van de jachthavens op de overige locaties. In de loop van 2014 zullen hierover ter uitwerking van het actieplan, per haven(cluster) aanvullende maatwerkafspraken per haven worden gemaakt, waarvoor aanvullende besluitvorming is vereist. De betreffende havengemeenten leveren trekkers voor deze acties. Met het oog op de vereiste vergunningverlening voor de havenplannen zal daarbij tijdig overleg worden georganiseerd met de Waddenprovincies. Het is de bedoeling de ervaringen en lessen uit de afzonderlijke havenplannen te benutten en breder toe te passen voor de overige havenuitbreidingsplannen.

Monitoring

Voor de uitvoering van het actieplan is ook een adequate monitoring van belang. Een beperkte, kosteneffectieve vorm van monitoring is er op gericht om Wadden breed de effecten van het actieplan op het gedrag van de vaarrecreant in beeld te brengen, en te bepalen of een evenwichtige ontwikkeling van natuur en vaarrecreatie met dit actieplan ook wordt gerealiseerd. Voor de Wadden brede acties wordt doelgroepgericht gemonitord op o.a. bekendheid met de Erecode, vaarroutes, gebruik van de verschillende informatiemiddelen, bekendheid en ervaring met gastheerschap in den brede en bekendheid en ervaring met dynamische zonerings. Aanvullend op de Wadden brede monitoring zullen de hotspot-pilots gemonitord worden op o.a. het aantal droogvallende schepen, aantal verstoringen door droogvallers, aantal verstoringen door niet-droogvallers, aantallen en soorten vogels en zeehonden. Daarbij zal er specifiek gelet worden op het "leereffect" uit deze pilots.

De resultaten van de monitoring worden benut om de uitvoering daar waar nodig bij te sturen, communicatie- en voorlichtingsmaatregelen gericht in te zetten en de effectiviteit van het actieplan te vergroten.

De monitoring in het kader van dit actieplan biedt – op zichzelf – onvoldoende wetenschappelijke basis om inzicht te verkrijgen in de ontwikkeling van individuele populaties van vogels en zeehonden. Door slim de koppeling te leggen met de monitoring die vanuit Walter, SOVON en het beheerplan Natura 2000 plaatsvindt, kunnen in breder perspectief conclusies worden getrokken over de ontwikkeling van de natuur op het Wad; waarmee ook gegevens op populatieniveau onderzocht kunnen worden.

Wat nog ontbreekt is een overkoepelend monitoringsconcept dat de verschillende onderdelen met elkaar verbindt; en de koppeling legt met reeds bestaande monitoringsactiviteiten voor de

Waddenzee. Daarbij zal, waar mogelijk, de aansluiting worden gezocht met het lopende project "Walter". Vanuit het oogpunt van een snelle start en vergelijkbaarheid van monitoringsresultaten; zal daarbij zoveel mogelijk worden aangesloten bij de monitoringssystematiek vanuit het eerdere convenant.

Voor het verzamelen van monitoringsgegevens (waarnemingen) zullen zowel professionals als vrijwilligers worden ingezet vanuit de Waddenunit, natuur- en watersportorganisaties. Daarbij zal gebruik worden gemaakt bestaande monitoringssysteem "Oog op 't Wad", dat in aansluiting op het monitoringsconcept zal worden geactualiseerd. Voor ondersteunende monitoring zal de bestaande monitor voor de sluispassages en havens worden voortgezet en zullen onder recreanten aanvullend periodiek enquêtes worden uitgevoerd om het gedrag van vaarrecreanten in beeld te brengen.

Programmatische aansturing

Programmatische aansturing is essentieel om tot een samenhangende uitvoering van de beoogde ketenaanpak te komen. De Waddenprovincies zullen vanuit hun regierol voor het actieplan de programma coördinatie op zich nemen. Hiervoor zal een programmamanager worden aangesteld; die als trekker verantwoordelijk is voor de aansturing en het bewaken van de samenhang van de uitvoering van het actieplan. De uitvoering van de acties is belegd bij het Rijk, provincies, havengemeenten, natuur- en vaarorganisaties. Om die reden zullen voor de hotspot-pilots, havenplannen en enkele specifieke Wadden brede acties afzonderlijke projectleiders (vanuit gemeenten, natuur- en vaarorganisaties) worden aangewezen; die worden aangestuurd door de programmamanager. De programmamanager neemt het trekkerschap van de resterende Wadden brede acties op zich.

Bestuurlijke verankering

De voortgang van de uitvoering zal periodiek worden besproken in de "Beheerraad Plus", waarin vertegenwoordigers van alle betrokken partijen zullen deelnemen. Daarbij zal worden aangehaakt bij de bestaande Beheerraad voor het Waddengebied, die voor de gelegenheid zal uitgebreid met vertegenwoordiger van kust- en eilandgemeenten en watersportorganisaties. Alle betrokken partijen zijn daarbij op basis van gelijkwaardigheid vertegenwoordigd in de beheerraad. De programmamanager rapporteert periodiek over de voortgang van het actieplan aan de "Beheerraad Plus" en provincies, als opdrachtgevers voor de uitvoering. In oktober 2015 zal de voortgang van het Actieplan tussentijds worden geëvalueerd en zullen alle partijen de stand met betrekking tot de acties uit dit plan met elkaar bespreken.

Financiering

De uitvoering en bekostiging van het actieplan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen, ieder vanuit zijn eigen rol, taken en mogelijkheden. Uitgangspunt is een kosteneffectieve aanpak; waarbij voor de uitvoering zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande initiatieven en financiering. Daarbij zal concreet worden aangehaakt bij twee lopende projecten: "Ambassadeurs van de Waddenzee Werelderfgoed" (Ecomare, BBZ en Watersportverbond) en "Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen" (Vogelbescherming e.a.).

Daarnaast zullen acties waar mogelijk "in natura" worden gerealiseerd; door capaciteit en uren van medewerkers en vrijwilligers beschikbaar te stellen. Als **voorbehoud** geldt dat partijen met de ondertekening van deze intentieverklaring, nu slechts instemmen met de reeds gedekte kosten.

Voor aanvullende financiering is een verkenning van "slimme financieringsconstructies" vereist; waarbij de mogelijkheden van inzet van het Waddenfonds en sponsoring en financiering vanuit marktpartijen nader worden verkend. Hierover is in een later stadium nadere besluitvorming vereist. In bijlage 2 zijn een indicatieve begroting en financieringsvoorstel opgenomen.

Onderdeel van de verkenning van deze slimme financieringsconstructies is een onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van een Waddenvignet op vrijwillige basis. Daarbij gelden de volgende aandachtspunten die voor de uitwerking van belang zijn:

- De bijdragen van vaarrecreanten komen rechtstreeks ten goede aan de financiering van het actieplan.
- Van een indirecte belastingverhoging mag geen sprake zijn.
- Kennisoverdracht over de Waddennatuur staat centraal. Hier dient bij de uitwerking van een voorstel concreet rekening mee te moeten worden gehouden.
- In ruil voor een (vrijwillige) bijdrage staan diensten die direct iets opleveren voor vaarrecreanten. Bijv. verbeterde informatievoorziening vanuit de havens.-
- Ook beroepsmatig varende schepen leveren, waar mogelijk, een bijdrage.
- De watersportorganisaties worden actief betrokken in deze verkenning.
- Er wordt rekening gehouden met lopende initiatieven waarbij aansluiting zal worden gezocht.

Bijlagen:

- 1: Actieplan Vaarrecreatie Waddenzee 2014-2018
- 2; Indicatieve begroting en financieringsvoorstel
- 3: Functieprofiel programmamanager vaarrecreatie

Ondertekening

De volgende partijen verklaren dat zij:

-zich verbinden aan bovenstaande

- instemmen met het bijgevoegde actieplan vaarrecreatie Waddenzee 2014-2018, het overzicht van de “gedekte kosten” als onderdeel van de indicatieve begroting, en het functieprofiel van de programmamanager.

- de intentie uitspreken binnen hun mogelijkheden een bijdrage te leveren aan de uitvoering van het actieplan.

-aanvullend samen op zoek gaan naar nieuwe financiering; passend bij het doel van het actieplan, ter bekostiging van de nog “ongedekte kosten die onderdeel zijn van het actieplan.

Complete overzicht van ondertekenaars namens het Rijk, Waddenprovincies, havengemeenten, natuurorganisaties (Coalitie Wadden Natuurlijk) en watersport- en recreatieorganisaties wordt hieronder toegevoegd; voorafgaand aan 17 januari. Namenlijst is nog niet geheel compleet.

Bijlage 1: Actieplan Vaarrecreatie Waddenzee 2014-2018

- Het actieplan wordt hier als bijlage toegevoegd. -

Bijlage 2: Indicatieve begroting en financieringsvoorstel

Hieronder is een indicatieve begroting en financieringsvoorstel opgenomen. In de begroting zijn zowel een raming van de kosten in natura (ureninzet medewerkers en vrijwilligers) als een raming van de daadwerkelijke kosten (in geld) opgenomen. Daarbij is inzichtelijk gemaakt welke financiering al voorhanden is; en waar aanvullende financiering is vereist.

De begroting is opgesplitst in twee delen: een overzicht van gedekte kosten en een overzicht van nog ongedekte kosten.

De "gedekte" kosten voorzien in de basisfinanciering van het actieplan en zijn essentieel om op korte termijn te kunnen starten met de uitvoering van het actieplan. Deze kosten worden gedekt in geld en/of ureninzet van medewerkers en vrijwilligers vanuit de betrokken partijen.

Voor de nog "ongedekte kosten" geldt dat deze het komende halfjaar nader in beeld zullen worden gebracht; en waarvoor de inzet van "slimme financieringsconstructies" is vereist. Daarbij zullen o.a. de mogelijkheden van financiering vanuit het Waddenfonds, sponsoring en de (haalbaarheid) van een Waddenvignet worden verkend. De programmamanager voor dit actieplan heeft tot taak deze kosten nader in beeld te brengen en voorstellen uit te werken voor aanvullende financiering. Hierover is een later stadium nadere besluitvorming vereist.

Overzicht reeds gedekte Kosten

Kostenposten (in geld en/of uren van medewerkers/vrijwilligers)	Eenmalig	Jaarlijks	Aantal jaar	Totaal	Financiële dekking
				5 jaar	
<u>Programmacoördinatie</u>					
Programma-management incl. opstartfase en opstartfase (3 dagen per week)	€10.000,-	€60.000,-	5	€310.000	Detachering programmamanager vanuit bestaande formatie Waddenprovincies Aanvullende kosten huisvesting, secretariaat e.d. voor rekening van het Programma Naar een Rijke Waddenzee
Projectleiding hotspot-pilots	€15.000,- in geld uitgedrukte uren	€60.000,- in geld uitgedrukte uren	5	€315.000	Inzet uren/capaciteit door Waddenunit (EZ), natuurorganisaties. Afhankelijk van de definitieve keuze voor locaties, zal (deels) worden aangehaakt bij het project "Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen". (reeds

					gefinancierd).
<u>Monitoring Wadden breed en op hotspot-pilots</u>					
Opstellen overkoepelend monitoringsconcept	In natura		1	In natura	Aansluiting zoeken bij reeds beschikbare financiering Walter; en monitoring vanuit Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen.
Aanpassen bestaand monitoringssysteem/webtool "Oog op het Wad"	In natura		1	In natura	In natura vanuit bestaande ambtelijke capaciteit provincie Noord-Holland; mits uitgaande van een (in omvang) beperkte aanpassing.
Jaarlijks onderhoud webtool "Oog op het Wad" (kosten web licentie)		€2500	5	€12.500	Waddenprovincies
Verzamelen monitoringsgegevens (waarnemingen) door vrijwilligers en professionals natuur- en recreatieorganisaties		In natura In geld uitgedrukte uren vrijwilligers Totaal ca. 60.000,-	5	In natura In geld uitgedrukte uren vrijwilligers Ca. 300.000,-	Bijdragen in natura door inzet vrijwilligers en professionals (vanuit bestaande capaciteit; deels aansluitend bij Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen)
Verzamelen monitoringsgegevens (waarnemingen) door Waddenunit EZ		In natura door inzet bestaande formatie Waddenunit		In natura door inzet bestaande formatie Waddenunit	Bijdrage in natura vanuit bestaande formatie Waddenunit EZ (onderdeel takenpakket)
Analyse gegevens en terugkoppeling/rapportage		€12.500	5	€62.500	Waddenprovincies
<u>Implementatie dynamische zonerings</u>					
Verkenning (on)mogelijkheden dynamische zonerings	In natura		1	In natura	In natura door inzet uren Waddenunit EZ, natuur- en recreatieorganisaties
Zonerings aanpassen en controleren Waddenunit (uren in natura)		In natura	5	In natura	Bijdrage in natura (onderdeel takenpakket Waddenunit EZ)
Melden en assisteren bij toepassing dynamische zonerings door vaarrecreanten		In natura	5	In natura	Bijdrage in natura watersportorganisaties (inzet vrijwilligers)

Nog ongedekte kosten - (aanvullende besluitvorming vereist in een later stadium)

Kostenposten (indicatieve bedragen)	Eenmalig	Jaarlijks	Aantal jaar	Totaal 5 jaar	Financierings voorstel
<u>Monitoring Wadden breed en op hotspot locaties (aanvullend)</u>					
Organisatie, administratie, coördinatie, aansturing monitoring gastheren.		Kosten overall coördinatie jaarlijks ca. € 20.000,- tot €30.000,-	5	€100.000 tot €150.000	Nader in beeld brengen kosten; Aanvullende afspraken over bekostiging
Monitoring haven- en sluisgebruik - tweejaarlijks			3	In natura of uitbesteding	In natura vanuit provincie Fryslân (continuerend bestaande monitoring) of uitbesteding. Indien uitbesteding: Kosten indicatief: €20.000 tot €30.000 in totaal. (te verdelen over partijen).
Enquête vaargedrag recreanten		10.000	3	Schatting ca. 30.000	Vraagt nadere verkenning kosten en afspraken over kostenverdeling. Om kosten te beperken waar mogelijk benutten bestaande vragenlijsten (uit eerdere convenant) en eigen informatiekanaal watersportorganisaties.
<u>Implementatie dynamische zonerings (aanvullend)</u>					
Uitwerken webtool met info en kaarten voor zonerings door Stichting Nautin	€10.000 tot €15.000		1	€10.000 tot €15.000	Afhankelijk van uitkomsten verkenning (on)mogelijkheden dynamische zonerings. Vraagt nadere afspraken over kostenverdeling en inzet slimme financieringsconstructies.
Bijhouden nieuwe zoneringen in de webtool door vaarrecreanten en Waddenunit(uren in natura)		In natura - in geld uitgedrukte uren ca. €6000	5	In natura - in geld uitgedrukte uren ca.€ 6000	Bijdragen in natura watersportorganisaties en Waddenunit
<u>Inzet communicatie- en voorlichtingsactiviteiten</u> - diverse activiteiten o.a. actualiseren Erecode, ontwikkelen en verspreiden foldermateriaal, digitale informatievoorziening verbeteren, instructies havenmeesters	Indicatief ca. 75.000	Indicatief ca. 25.000	5	Indicatief ca. 200.000	Deels in natura, deels aanvullende kosten. Waar mogelijk aansluiting zoeken bij bestaande financiering Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen en Ambassadeurs van de Waddenzee Werelderfgoed. Aanvullende kosten door inzet slimme

					financieringsconstructies en eigen bijdragen partijen.
<u>Ontwikkeling jachthavens</u>					Kosten nog nader in beeld te brengen. Vraagt in periode 2014-2015 aanvullende afspraken over bijdragen gemeenten en evt. andere partijen over nadere ontwikkeling. Aansluiting zoeken bij project Kleine Jachthavens.
<u>Organisatie/ondersteuning inzet gastheerschap ("backoffice")</u>					
Training gastheren hotspot-pilots		€3000	3	€6000	Aansluiting zoeken bij bestaande financiering training "Ambassadeurs van de Waddenzee Werelderfgoed". Voorlopige raming betreft aanvullende kosten. Nadere verkenning financieringsmogelijkheden en afspraken over kostenverdeling.
Training vrijwilligers recreatie door natuurorganisaties, gastheren, WU		€3000	5	€15.000	Idem.
<u>Exploitatie hotspot-pilots</u> (in totaal 3 locaties)		Indicatief ca. €45.000 tot €50.000,- afhankelijk van keuze locaties en concrete invulling pilots	5		Kosten nader in beeld brengen, afhankelijk van concrete keuze locaties en invulling hotspot-pilots; verkenning slimme financieringsconstructies. Voor locaties die samenvallen met Rust voor Vogels, Ruimte voor Mensen is de financiering de komende 2 jaar gedekt.

Bijlage 3: Programmacoördinatie Actieplan Vaarrecreatie Waddenzee

Dit voorstel betreft de detachering van een programmamanager vaarrecreatie vanuit de Waddenprovincies bij het programma "Naar een Rijke Waddenzee" voor de periode 2014-2018. De

programmamanager heeft tot taak de uitvoering van het actieplan vaarrecreatie Waddenzee in overleg met alle betrokken partijen te coördineren. De provincies treden daarbij, vanuit hun regierol voor het actieplan, op als (formeel) opdrachtgever. De programmamanager rapporteert bestuurlijk over de voortgang aan de “Beheerraad Plus”; waarin alle betrokken partijen bij het actieplan vertegenwoordigd zullen zijn.

Aanleiding en achtergrond

Het actieplan stelt een programmatische werkwijze centraal. Voor de uitvoering van het actieplan is een slagvaardige organisatie vereist. De betrokken partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de diverse activiteiten. Om de doelen uit het actieplan ook daadwerkelijk te kunnen realiseren is een samenhangende programmasturing op de uitvoering van de gehele keten essentieel. Voorstel is om voor de aansturing en coördinatie van de uitvoering een programmamanager aan te stellen; die als trekker de samenhang en voortgang van de uitvoering van het actieplan bewaakt.

Invulling programma coördinatie

De programmamanager is verantwoordelijk voor de aan- en bijsturing van de uitvoering van het actieplan; het sturen op de onderlinge samenhang van de activiteiten, het bewaken van de voortgang en het rapporteren hierover. Hij/zij is direct verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de Wadden brede maatregelen.

Aanvullend zullen voor de hotspot-pilots en enkele specifieke Wadden brede acties afzonderlijke projectleiders (vanuit rijk, provincies, gemeenten, natuur- en vaarorganisaties) worden aangezocht. Iedere (deel) projectleider krijgt als taak voor de betreffende hotspot en/of activiteit de betrokken partijen bij elkaar te brengen en afspraken te maken over de uitvoering en ieders inzet daarbij. De programmamanager stuurt deze projectleiders aan en zorgt voor onderlinge afstemming met de Wadden brede acties.

Voor adequate uitvoering van het Actieplan is naar verwachting de inzet van een programmamanager voor 3 dagen per week nodig. Per projectleider van een hotspot-pilot zal naar verwachting 1 dag per week aan inzet nodig zijn.

Opdrachtgeverschap en aansturing

De Waddenprovincies treden, vanuit hun regierol voor het actieplan, op als opdrachtgever voor de programmamanager. De dagelijkse aansturing van de programmamanager vindt plaats vanuit de Programmadirecteur Naar een Rijke Waddenzee. De programmamanager rapporteert in eerste instantie aan een provinciaal contactpersoon; die voor circa 1 dag per week als ambtelijk opdrachtgever zal optreden en als “linking pin” naar het bestuur optreedt.

Om bestuurlijk vinger aan pols te houden zal periodiek (ca. 2x per jaar) een “Beheerraad Plus” worden georganiseerd, waaraan naast vertegenwoordigers van provincies, Rijk en natuurorganisaties, ook havengemeenten en vaarorganisaties zullen deelnemen. Daarbij zal worden aangehaakt bij de bestaande Beheerraad Waddenzee (onder voorzitterschap van het ministerie van EZ). De Beheerraad-plus zal steeds aansluitend op (“back tot back”) aan de reguliere beheerraad vergaderen.

De programmamanager rapporteert, in overleg met de provinciale contactpersoon, aan de Beheerraad-plus. Programmamanager en provinciale contactpersoon bereiden gezamenlijk de besluitvorming met elkaar voor.

De Programmamanager zal voor de uitvoering van zijn/haar feitelijke werkzaamheden voor 3 dagen per week op basis van een detacheringconstructie onder te brengen bij het programmabureau “Naar een Rijke Waddenzee”. Het PRW beschikt over uitgebreide kennis en ervaring met programmasturing. Het PRW is gehuisvest in Leeuwarden. Door aanwezigheid ter plekke kunnen eenvoudig koppelingen kunnen worden gelegd maken met parallel lopende

programma's en onderwerpen zoals de trilaterale Werelderfgoedstrategie voor de Waddenzee, het Natura 2000 beheerplan Waddenzee en de handavingsstrategie die hier onderdeel van uitmaakt. Het Programma naar een Rijke Waddenzee is verantwoordelijk voor de huisvesting en ondersteunt de programmamanager bij de communicatie.

Als formeel voorbehoud geldt dat over de financiering van het PRW vanaf 2015 nog niet is besloten. Gekoppeld aan de evaluatie van het PRW ontstaat hierover medio 2014 meer duidelijkheid.

Functieprofiel programmamanager

- De Programmamanager is verantwoordelijk voor de aan- en bijsturing van de uitvoering van het actieplan. Daarbij stuurt hij/zij zowel op het bereiken van de programmadoelen, een samenhangende uitvoering van het plan en een tijdige realisatie.
- Hij/zij is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Waddenzee-brede acties.
- Hij/zij houdt 'vinger aan de pols' bij de uitvoering van de activiteiten voor de 'hotspot-pilots' en bewaakt de samenhang met de Waddenzee-brede acties.
- Hij/zij initieert en coördineert het interne overleg met de projectleiders voor de 'hotspot-pilots' en de andere verantwoordelijke partners voor het uitvoeren van de Waddenzee-brede activiteiten.
- Hij/zij bewaakt het budget voor de uitvoering, en werkt in overleg met de betrokkenen voorstellen uit om "slimme financieringsconstructies" in beeld te brengen die in aanvullende financiering van het plan moeten voorzien.
- Hij/zij is verantwoordelijk voor het bewaken van de voortgang en rapporteert hierover richting de formele opdrachtgevers (de provincies) en de 'Beheerraad-plus'.
- Hij/zij is verantwoordelijk voor de communicatie.
- Hij/zij houdt nauw contact met de Programmamanager naar een Rijke Waddenzee, de coördinator handhaving binnen Rijkswaterstaat, de teamleider Waddenunit en de provincies voor het borgen van de samenhang met andere beheertrajecten, de Werelderfgoedstrategie en het toeristisch beleid voor de Waddenzee.
- De programmamanager vervult een onafhankelijke rol tussen de partijen.

Functie-eisen

- Academisch werk- en denkniveau.
- Beschikt over kennis van en ervaring met programma- en projectmanagement.
- Heeft affiniteit met zowel vaarrecreatie, natuur(beheer), havenontwikkeling, als (in algemene zin) met het Waddengebied.
- Is in staat om uiteenlopende belangen met elkaar te verbinden. Hij/zij weet het vertrouwen te winnen en te behouden van alle betrokkenen.
- Is gericht op samenwerking en het bereiken van een oplossing.
- Is communicatief vaardig en beschikt over goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden.
- Kan schakelen tussen beleid en uitvoering. Overziet zowel het totale actieplan, de afzonderlijke activiteiten en hun onderlinge samenhang. Is in staat de koppeling te leggen tussen algemene doelen en concreet uitvoerbare maatregelen.
- Is praktisch ingesteld en is bereid om zowel coördinerende als meer uitvoerende werkzaamheden op te pakken.
- Is doel- en resultaatgericht en besluitvaardig, heeft gevoel voor politiek-bestuurlijke verhoudingen en is gericht op samenwerking.
- Kan luisteren en enthousiasmeren; en is een stevige en positieve persoonlijkheid.
- Is niet alleen intern- en probleemgericht; maar vooral ook relatie- en oplossingsgericht.